

PŘEDMLUVA

Mívala jsem o tátu strach.

Nebyl to ale přirozený proces. Bylo to něco, co mi vnutily babičky a okolí. Moje dětská přirozenost dávala tátovi plnou důvěru a nepřipouštěla jakoukoliv hrozbu. Proč by se mu mělo něco stát, je to přece můj táta! Pořád dokola se mě ale ptali, jestli mám o něj strach, a ať se o něj nebojím, že se určitě vrátí, až jsem tak nějak do té strachový etiky vklouzla a začala jsem se o něj bát.

Když odletěl v roce 1998 na Everest, seděla jsem pod jeho pracovním stolem, jedla čokoládu a brečela. Pustila jsem si k tomu hudbu, kterou často poslouchal – myslím to byli Four Tops – a představovala jsem si, že je mrtvej. Představovala jsem si situaci, jak se to dozvím. Jestli mi to řekne máma, uslyším to v rádiu nebo jenom přijdu za babičkou, uvidím ji brečet a všechno mně bude jasný.

Bylo mi devět. Přemýšlela jsem, jestli bych začala brečet hned, nebo jestli bych byla drsná, jako jsem doufala, že budu, a začala babičku hladit po zádech a utěšovat, jako hrdinka z amerického filmu. Potom by následoval close-up na můj obličej.

Snědla jsem celou čokoládu, bylo mi docela blbě, a taky jsem si uvědomila, že musím počítat s tím rizikem, že táta přece jenom na horách neumře a normálně se za dva mě-

síce vrátí, takže bych měla vyběhat tu čokoládu, aby si ze mě nedělal srandu, že jsem tlustá. Takže jsem si chtěla od mámy půjčit kalhoty na běhání, což mi nedovolila, takže jsem se zase rozbřečela, vzala si tátovy šortky a šla.

Běžela jsem dost dlouho na to, aby si moje tělo uvědomilo, že je energeticky mnohem úspornější při běhu nebřečet. Byla jsem u kraje lesa. Rozhlídla jsem se a uviděla strom, vysoký strom s větvemi, co začínaly daleko od země, s mokrou, kluzkou kůrou. Bylo to jasný. Když na něj dokážu vylézt, táta se vrátí. Když ne, tak umře.

Probojovala jsem se ke stromu přes trávu a kopřivy. Obešla jsem si ho dokola, abych našla nejlepší cestu. Tak, jak mě to táta učil. Žádnou nejlepší jsem neobjevila, žádný trčící suk, žádná větev, prostě to nešlo. Obešla jsem ho ještě jednou. Nic. Ale tátu jsem nechat umřít nemohla – měla jsem to ve svých rukou a vzdát to by byla otcovražda.

Vyskočila jsem na strom a objala ho. Pomalu jsem po mokré kůře sjela dolů. Opakovala jsem to několik minut, až mi stehna začala krváčet. Zkoušela jsem to dál, teď s rozběhem přes kopřivy. Odrazila jsem se od stromu jako míček a spadla naznak. A potom ještě mockrát. Asi po hodině se mi to povedlo. Vylezla jsem na nejvyšší větev a rozhlídla jsem se kolem. Začalo

la jsem se od stromu jako míček a spadla naznak. A potom ještě mockrát. Asi po hodině se mi to povedlo. Vylezla jsem na nejvyšší větev a rozhlídla jsem se kolem. Začalo

pršet. Déšť ze mě smýval bahno a krev a já si byla jistá, že se táta vrátí.

Musím říct, že od té doby jsem trochu ztratila smysl pro drama. Vyrostl ze mě kavárenský povaleč, kterým jsem ráda. Číro, co jsem nosila na základce, mi dorostlo a po stromech už nelezu. Když mám na výběr mezi výtahem a schody, volba je jasná, protože nosívám vysoký podpatky. Babička mi zakázala sem napsat, že přepiju většinu svých kamarádů, což jako hodná vnučka musím poslechnout. Ostatně od doby, kdy to byla pravda, jsem si našla spoustu nových kamarádů, kteří mají na konzumaci alkoholických nápojů mnohem větší talent. Jinými slovy – tátův svět každodenních tréninků, potu a dřiny je mi cizí. Tím spíš, že jejich účelem je vylézt na nějakou vyvýšeninu.

Ok, na ty nejvyšší vyvýšeniny. Ale o to nejde.

Jde o to, že můj otec tráví svůj život způsobem, kterému nerozumím. A dělá to velmi angažovaným způsobem; obětuje tomu všechnu svou energii, nadšení a čas. Jeho sny a touhy se točí kolem něčeho, co je pro mě jenom velká spousta sněhu a kamení, celé je to ochucené potem, tu a tam přibarvené krví a místo šlehačky to občas bývá ozdobené smrtí. Nemluvě o tom, že tam nemají kavárny.

Vím, že všichni chtějí být šťastní a že za cíl štěstí si každý určuje něco jiného. Taky vím, že se to při jisté míře úsilí může povést.

Vidím to ve své rodině.

Ale proč je tátův cíl vyplazit se na nějaký kopec, nahoře se rozhlídnout, udělat fotku s logem sponzora, fotku s českou vlajkou, otočit se a jít dolů? Nemám šajn. Ale byla bych ráda, kdybych to aspoň trochu pochopila, až s ním budu psát tuhle knížku.

Pamatuju si dětskou hru, při které jeden stojí uprostřed a točí švihadlem, ostatní stojí kolem a snaží se švihadlo přeskakovat. U toho se opakuje: *štěstí, neštěstí, láska, manželství, děti, bohatství, nemoc, smrt*. A podle toho, u jakého slova vás zasáhne švihadlo, vás to má potkat (my měly největší strach z lásky a manželství, protože to znělo trapně; stáří bylo daleko, smrt byla naprosto abstraktní (navíc vzrušující) a nemoc znamenala nejít do školy). Přesně do těchto kapitol bych chtěla knihu rozdělit. Chtěla bych se s tátou bavit o tom, co pro něj ty konkrétní věci znamenají, a nějak si to porovnat s tím, co znamenají pro mě.

Myslím, že by taková kniha mohla někomu pomoci pochopit, proč táta a spousta dalších obětují peníze, pohodlí, čas, svoje partnerky, svoje rodiny a někdy i svůj život tomu, aby mohli stát na vrcholu. Na vrcholu nějaké vyvýšeniny.

Hlavně doufám, že to pomůže tomu, abych to pochopila já.

ŠTĚSTÍ

Všech čtrnáct osmitisícovek zatím vylezlo bez kyslíku pouze dvanáct lidí. Do vesmíru, pokud můžeme věřit wikipedii, se podívalo lidí pět set. To znamená, že vesmír má zhruba čtyřicetkrát vyšší návštěvnost.

Kdybych měla na výběr, vesmír rozhodně vede. Protože má v sobě aroma nedosažitelnosti; působí vzdáleně a nedobytně. I když paradoxně je mnohem jednodušší se podívat tam než na vrchol všech osmitisícovek.

Ale proč si táta vybral hory? Když pomínu fakt, že kosmonautem by se tady na Vysočině za komunismu stával dost těžko. Mohl být myslivcem nebo mechanikem, bankovním lupičem, je tolik profesí! Proč se kluk z Vysočiny rozhodnul stát himálajským tygrem? A proč je jich (v porovnání s kavárenskými povaleči) tak málo?

Ptám se táty, proč si myslí, že se vysokohorskému lezení věnuje tak málo lidí.

- To má spoustu důvodů. Jako všechno je to taky o penězích. Lezení ve vysokých horách si vyžaduje kvalitní, drahejší materiál.

První rozdíl mezi mnou a tátou. Dám mu takovou filosofickou otázku, a on ji zodpoví prakticky.

- A osmitisícovky nám nerostou za barákem na zahradě a letenky k nim jsou hodně drahá sranda. Taky počasí je důležitý. Můžeš být sebelepší lezec, mít parádní kon-

dici, ale když je vánice, tak nezmůžeš nic. Takže se nedá říct, kdo je nejlepší, vždycky tam hraje roli, jaký kdo měl štěstí s počasím. A čas! Člověk potřebuje spoustu času, nejmíň měsíc na jednu expedici. Je to občas takovej maraton v čekání. A ne každéj má tolik času. A ne každéj má chuť ho obětovat na měsíční posedávání

v basecampu... Když lezeš na skalách, vezmeš si týden volno a jedeš třeba do Francie. Celej týden můžeš lézt, mít na sobě jen trenky a pod skalou skupinku slečen obdivujících, jak ti krásně hrajou deltové svaly. Svítí sluníčko a největší nebezpečí, co ti od počasí hrozí, je úpal. Finanční zátěž pak budou jenom litry vína na večer k ohni, popisuje táta v mých očích poměrně rozumně investovaný čas.

I já si umím představit týden pod skalou ve Francii strávený pozorováním deltových svalů. Ptám se tedy, proč opustil tenhle styl a rozhodl se zakrýt deltové svaly péřovou kombinézou.

- Ze začátku pro mě bylo lezení na skalkách všechno. A umím si představit, že bych na skalkách dokázal

život strávit velmi příjemně. Jenže náhoda tomu tak nechtěla a naskytla se mi možnost podívat se na Everest. A to byla větší věc, než jsem mohl tušit. I když jsme na něj v té době nevylezli, tak mě hory jednou provždy pohltily.

